

# „A minőség szót szinte nem lehet kimondani”

## Devich János elosztásról, változó kritériumokról és ellenszavazatról

„Megint a nemzeti kategória járt rosszabbul...”

**A Zeneművészeti Bizottság elkészítette 2016-ra a zenekarok és énekarok támogatásáról szóló javaslatát, s ezt a felosztást még a múlt év vége előtt hagyta jóvá Balog Zoltán miniszter úr. A nemzeti címet viselő együttesek állami támogatása a tavalyi évhez képest változatlan maradt, a kiemelt kategória azonban 80 millió forinttal gazdagodott. A ZeBi elnöke, Devich János örömtelinek tartja, hogy nőtt az együttesek között szétosztható összeg, de tudja, még jelentősebb forrásra lenne szükség. Ezért is fogadták örömmel dr. Hoppál Péter államtitkár úr kezdeményezését, hogy az ő és a három Bizottság elnökének aláírásával levelet írjanak a Nemzetgazdasági Minisztérium vezetőjének, Varga Mihálynak. Arról is beszámolt, hogy milyen szempontok alapján osztották szét a támogatást, miért változtattak a nemzeti kategória kritériumain, bővül-e az ide tartozó társulatok köre, és hogy hogyan fogadta a NEÉT az elosztási javaslatukat.**



**I Fájdalmas veszteség érte a Zeneművészeti Bizottságot, hiszen alapítása óta tagja volt a nemrég elhunyt Kobzos Kiss Tamás... Lesz új tagja a testületnek?**

– Kedves kollégánkat veszítettük el, aki a kezdetektől kivette részét a nálunk folyó munkából. A Nemzeti Előadó-művészeti Érdekegyeztető Tanács ülésén is tisztelegtünk már emléke előtt... A testületünk nem feltétlenül változik, hiszen a jogszabály csak három tagot ír elő, így már az is rendkívüli volt, hogy ebbe a Bizottságba ötünket kért fel Miniszter úr, Herbolj Domonkossal, Kesselyák Gergellyel és Igric Györggyel. A megbízatásunk meghatározatlan időre szól, így akár maradhat a bizottság továbbra is ebben a formában. A Miniszter dönt arról, hogy a jövőben a Zeneművészeti Bizottság négy vagy öt tagból álljon.

**I A ZeBi pedig arról is határoz, hogy milyen összegű támogatást kapnak a következő esztendőben az együttesek. Mi az oka annak, hogy bár 80 millió forinttal nagyobb lett a keret, ezt a pluszpénzt egyetlen kategória kapta? Hiszen a nemzetiek büdzséje a tavalyi csökkenés óta egyáltalán nem növekedett...**

– Ezt a 80 milliót az EMMI-től kaptuk, de kimondottan a kiemelt kategóriának szánva. Követve az állam foglalkoztatási terveit, a tárca ezen a területen is azokat az együtteseket preferálta, ahol a munkahelyteremtés nagyon nagy súllyal esett a latba. A kiemelt kategóriában szükség is volt a lét-

szám-emelésre a törvényi kötelezettségek alapján, s ezt jutalmazta az EMMI is.

**I Honnan származik ez a pénz? Tavaly ugyanis a nemzetiek keretéből kellett lecsipniük, hogy más társulatok támogatása megmaradhasson vagy nagyobb legyen...**

– Ez az összeg azonban most többletként érkezett. Hozzá kell tegyem, sajnos megint a nemzeti kategória járt rosszabbul, hiszen akármilyen alacsony az infláció, a pénzük kicsit megint még kevesebbet ér, mint az előző évben... Náluk kell a jövőben mindenképpen emelni az összeget! S ezzel kapcsolatban van is egy nagyon jó hírem. Dr. Hoppál Péter államtitkár úr éppen a NEÉT ülés előtt tett egy olyan javaslatot, amit nagy örömmel fogadtunk. E szerint mind a három terület – a tánc, a színház és a zene – képviselőinek az aláírásával ír a tárca egy levelet, amellyel Varga Mihály nemzetgazdasági miniszterhez fordulunk, hiszen ő osztja el a forrásokat. Az Államtitkár úr egyébként beszámolt arról is, hogy naponta hatalmas harcokat vív azért, hogy ezek a területek nagyobb támogatáshoz jussanak. Úgy gondolja, ha vele együtt a tánc, a zene és a színházi Bizottságok képviselői is jelzik, hogy ennek a területnek az anyagi helyzetét megnyugtató módon rendezni kell, akkor ez meg is fog történni.

**I Említett valami biztató dátumot is? Hogy mindez mikor következhet be?**

– Sajnos még nem, egyelőre készül a levél, amit a három elnöknek kell aláírnia. Utána derül ki, hogy mire számíthatunk...

**I Talán azért valamelyest könnyebbé vált a nemzeti kategóriába tartozó együttesek élete, hiszen csökkent a teljesítendő feladatok száma. Milyen kritériumok kerültek ki a körből, és miért ítélte úgy a Bizottság, hogy erre szükség van?**

– A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége szervezett a zenekari igazgatók számára egy találkozót, amelyen vendégként magam is jelen voltam. Akkor értesültem a jelenlévő igazgatóktól arról, hogy a közhasznú szerződésnek akad két olyan pontja, amelyet bármennyire akarnak, nem tud-

nak teljesíteni... S mivel nem szeretnék, hogy emiatt veszélybe kerüljön a nemzeti címük, ezért a győri igazgató, Fűke Géza, megfogalmazott egy levelet, és eljuttatta hozzánk. Ebben az áll, ha tudnak, hívnak külföldi partnereket, azonban rendszeres nemzetközi kapcsolatot nem tudnak kialakítani hasonló együttesekkel. A fesztiválrendezés szintén jelentős gondot jelent a számukra, hiszen bár számos rendezvénysorozaton részt vesznek, de az, hogy ők maguk legyenek ennek rendezői is – ez az elvárás nem reális. Ezeket a kéréseket továbbítottuk a fenntartó, a minisztérium felé, a tárca pedig elfogadta, hogy a szerződésből ez a két pont kikerüljön.

! *Térjünk vissza a plusz nyolcvan millióhoz. Nem lehetett volna ez mondjuk 100 millió forint? Mert akkor már ebből a nemzetiek is megkapták volna a 2014-es támogatási összegüket...*

– A nemzeti zenekarok három évvel ezelőtt igen komoly emelésben részesültek, erről ne feledkezzünk el. Több száz millió forinttal nőtt a keretük. Erre érdemes visszaemlékezni...

! *Viszont két éve néhány millióval kevesebb lett mindenki büdzséje ebben a kategóriában, miközben a tennivalók sokasodtak. Ezt nehezményezte több zenekari igazgató is...*

– Azért azt is tartsuk szem előtt, hogy amikor megszületett a nemzeti kategória, éppen azért jött létre, hogy a vidéki együtteseket erősítsük. Hozzáteszem, ez persze nem jelenti azt, hogy egy kiemelt kategóriába tartozó társulat esetleg nem járhat előrébb minőség, teljesítmény terén... Egyébként pedig mindez nem anyagi, hanem koncepció alapján történő besorolás volt. Sajnáljuk a nemzetieket, a kiemelteket azonban szintén, hiszen ugyancsak fantasztikus produkciókat képesek nyújtani. Ne az alapján kategorizáljunk, hogy ki mennyi pénzt kap! Járjunk el a koncertjeikre, hallgassuk őket, és utána döntsünk. Örülünk annak, hogy most erre a területre több pénz jutott.

## A nemzeti előadó-művészeti szervezetek és a kiemelt előadó-művészeti szervezetek tevékenységének értékelési rendje

A nemzeti előadó-művészeti szervezetek és a kiemelt előadó-művészeti szervezetek tevékenységének értékelési rendjét a Zeneművészeti Bizottság több, egymással összefüggő döntés sorozataként határozza meg.

A döntések egyfelől alapulnak a minősítés alapján elnyert nemzeti, vagy kiemelt besoroláson, másfelől az egyes szervezetek által szolgáltatott mutatószámokon, adatokon, továbbá a szöveges évadértékeléseknek a szempontjain, és az azokhoz kapcsolódó bizottsági véleményeken.

Az értékelés rendjének meghatározó elemei az objektív, mérhető szempontok, de emellett a Bizottság az évadértékelések alapján művészeti szempontokat is vizsgál és értékeli.

Az értékelés rendjében a Bizottság minden egyes szemponthoz, vagy szempont-csoporthoz %-os mértéket rendel, ezzel is elősegítve a Felosztási Szabályzat átláthatóságát.

A Bizottság, a Felosztási Szabályzat alapján megállapítja a törvényben és a végrehajtási rendeletben meghatározott szempontok szerinti adatok súlyozási értékeit, a támogatások felosztásának számítási módját és elkészíti a következő költségvetési évi támogatásokra vonatkozó felosztási javaslatát.

### A nemzeti minősítésű szimfonikus zenekarok, kamarazenekarok és énekkarok központi költségvetési támogatásának szempontjai és az ezekhez rendelt %-os mértékek

	Szimfonikus zenekarok	Kamara-zenekar	Énekkarok
Opera-előadásokon történő közreműködések száma	4,50%	0,00%	0,0%
A zenekar, énekkar létszáma	77,50%	77,50%	75,0%
A hangversenyek száma	9,00%	12,00%	14,0%
Hangfelvételek, képfelvételek száma	1,50%	0,00%	1,0%
A fizető nézők száma	1,50%	2,50%	1,0%
Az ifjúsági hangversenyek száma	3,50%	4,50%	5,0%
A bemutatott kortárs magyar zeneművek	2,50%	3,50%	4,0%
<b>Összesen</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

### A kiemelt minősítésű szimfonikus zenekarok, kamarazenekarok és énekkarok központi költségvetési támogatásának szempontjai és az ezekhez rendelt %-os mértékek

	Szimfonikus zenekar létszámmal	Kamara-zenekar	Énekkar
Opera-előadásokon közreműködések száma	5,00%	9%	10,0%
A zenekar, énekkar létszáma	73,00%	0%	40,0%
A hangversenyek száma	10,00%	70%	39,0%
Hangfelvételek, képfelvételek száma	1,50%	2%	1,0%
A fizető nézők száma	1,50%	2%	1,0%
Az ifjúsági hangversenyek száma	5,00%	10%	6,0%
A bemutatott kortárs magyar zeneművek száma	4,00%	7%	3,0%
<b>Összesen</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

■ *Hogyan véleményezte a NEÉT ezt a felosztási javaslatot?*

– Érdekes ülés volt, ugyanis a Színházművészeti Bizottság felosztási terve egy nagyon elhúzódo vitát váltott ki. Ott is történt ugyanis egy 200 millió forintos emelés.... Elment az idő, s mire ránk, a zenészekre került a sor, éppen csak szavazóképes volt a NEÉT. A voksoláskor a felosztási javaslatunkra egy nem, valamint két tartózkodó szavazat érkezett. E két utóbbit nem érttem, a nemet viszont éppen az a NEÉT-tag adta, aki az országban a legjobban ismeri a zenekari ügyeket. Nagyon megköszöntem ezt neki, mert szinte kötelessége volt nemmel szavazni, hiszen sok együttes nem kapta meg azt az összeget, amelyet megérdemelne. A nemzetiek nem jártak jól, a kiemelteknel pedig nagyok a különbségek. Persze, az év során jöttem hozzá az igazgatók, akikkel egyeztettünk. De mindig arra kértem őket: lehetetlent ne kérjenek. Általában ugyanis, ha valamelyik együttes kapna több pénzt, azt egy másiktól el kell venni... Ehhez a 2016-os felosztáshoz azért hozzá kell tegyem azt is, nemzeti kategóriában szinte fillérre a tavalyi összeget kapták az együttesek. Ez jelzi a Bizottságnak azon vélekedését, mely szerint nem történt velük olyan nagy változás, ami indokolta volna, hogy jelentősen változzon a szám. Nincsenek ugyanis a teljesítményben óriási eltérések a megelőző évhez viszonyítva.

■ *Ezt a többletként érkezett 80 milliót milyen szempontok alapján osztotta szét a bizottság? Hiszen Ön is említette, nagyok a különbségek. Akad ugyanis olyan együttes, amely a pénzből 7 milliót kapott, míg egy másik 27-et...*

– A felosztásról mindig a számon kért és beérkező adatok, továbbá az önértékelés, valamint az elért eredményeken alapuló szakmai vélemény alapján döntünk. És természetesen azért koncertekre is járunk... A legnagyobb összeget, 27 millió forintot kapó szolnoki társulatot pedig nem a budapesti együttesekkel kell összehasonlítani, hanem a többi nemzeti zenekarral. Hiszen az is a tervük, hogy nemzeti címre pályázzanak.

■ *Mikor bővítik a nemzeti címmel rendelkezők körét?*

– Nem a Bizottság, csupán a magam véleményét mondhatom: ha ez be is következne, a kategóriát ugró együttes több pénzhez nem, csak több feladathoz fog jutni. Ugyanakkor például az a régió, amelyet a szolno-

kiak képviselnek, mégiscsak egy fontos terület. Őket a győriekkel, pécsiakkal kell összemérni. Egy kollégám a Bizottságban azt mondta, amikor összehasonlítottuk társulatokat, akkor van időtényező is, hogy ki mikor kezdte el ezt a 'zenekarosdit'. Akadnak hatalmas hagyománnyal rendelkező együttesek, a friss társulatoknál azonban az időfaktort az egyik napról a másikra képtelenség átugrani... A bázis alapú adatok alapján a bizottság osztotta el a nyolcvanmilliót. A főbb szempontok közé tartozott a munkahelyteremtés, ismételten a vidék támogatása, az önértékelés, valamint a szubjektív vélemény. Sajnos a NEÉT-en a minőség szót szinte nem lehet kimondani. Ezt pedig komoly gondnak tartom. Tudom, hogy ez szubjektív dolog, de mégiscsak működik a világban a minőség szerinti megkülönböztetés. S ezt próbálja a Bizottság is érvényesíteni – természetesen maximális objektivitással.

■ *Politikai vagy szakmai döntés született, amikor ezt a nyolcvan milliót szétosztották?*

– Az volt politikai döntés, hogy a nyolcvan millió forintot kimondottan a kiemeltek támogatására adta a minisztérium. Az összeget viszont szakmai alapon osztottuk szét. Örülünk annak, hogy ennyivel több pénz jut az együttesekre.

■ *A TAO-ról mit lehet tudni? Lesz változás, szigorítás?*

– Nem a ZeBi feladata a TAO-val foglalkozni, így erre nem tudok pontos választ adni. Nagyon sok zenekarnak van szüksége erre a pénzre. Nem biztos, hogy a rangjának megfelelő mennyiséget kapja mindenki, de ma már az összes együttesnek lobbitevékenységet kell folytatnia. Lehetséges, hogy akad, aki e téren ügyesebb... Szeretnének szigorítani, ezt tudjuk, mindenről azonban nem mi tárgyalunk. Készült azért egy levél, Vasvári Csaba színházaskollégánk volt a zászlóvivője, és ez a szigorítással kapcsolatos rendszerről szól. Egyenesen Államtitkár úrnak címeztük, s aláírtuk mind a hárman elnökök.

■ *Mi a helyzet a regionális zenekarok támogatásával?*

– Megpróbálunk köztük jó szándékú egyenlősdi kialakítani. Hét és tízmillió forint közötti összeget kapnak, igyekszünk megnyomni a ceruzát, amennyire csak lehet, mert látjuk, mennyire fontos szerepet játszanak a saját közönségük életében. Székesfehérvár nagyon komolyan elindult, agilis alpolgármester is segíti az együttest, és a zenekar valószínűleg nemsokára kiemelt kategóriába kerülhet. Tetszik, hogy nem rögtön álltak elő ezzel a kéréssel, hanem szépen, lépésenként haladnak. Persze, ha eljutnak erre a pontra, akkor újabb probléma elé kerülünk, hiszen egy újabb szereplő szeretne szeletet kapni a nem növekvő tortából...

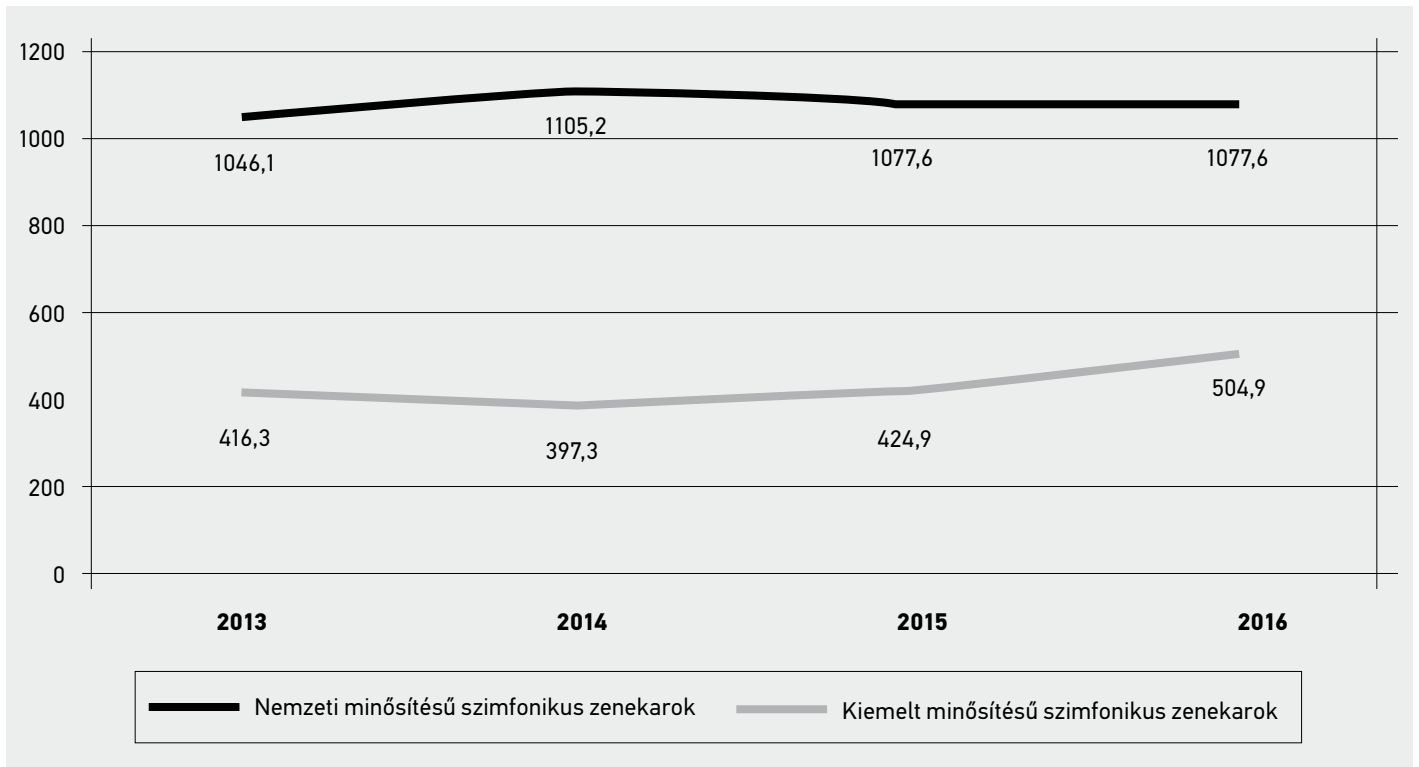
■ *Min dolgozik jelenleg a Zeneművészeti Bizottság?*

– A hatáskörünk, feladatkörünk elég szűk. Három ügyben kikérte a ZeBi véleményét a tárca – ezek közé tartozott a művész-életpálya kérdése, egy zenekar előrelépésének a lehetősége, valamint az ifjúsági zenekari cím odaítélése. A minősítéssel folyamatosan foglalkozunk, s bár még mindig nincs erre keret, a bizottságból mindannyian rendszeresen igyekszünk meghallgatni mindenkit. Járjuk az országot. Az elosztást követően az egész éves munkánkról szóló beszámoló dolgoztunk, s év végén azt is megkapta a Miniszter úr. Bízom abban, hogy az államtitkári javaslat eredményesen célba érhet. Ha sikerül a nemzetgazdasági minisztériumot meggyőzni az ügy fontosságáról, az új lendületet adna a területnek. Nem győzőm azt sem hangoztatni, hogy a hazai zenei világ ezer színnel és gazdagon pezseg. Az egyéni panaszokat is mind megértem, de azt kell mondanom, hogy mégis mindenütt rengeteg a zenei esemény. A művészvilágon belül pedig a zene nagyon jól teljesít. Készül már a művész-életpálya modell is, de ennek végleges kidolgozásához bizony még sok idő szükséges...

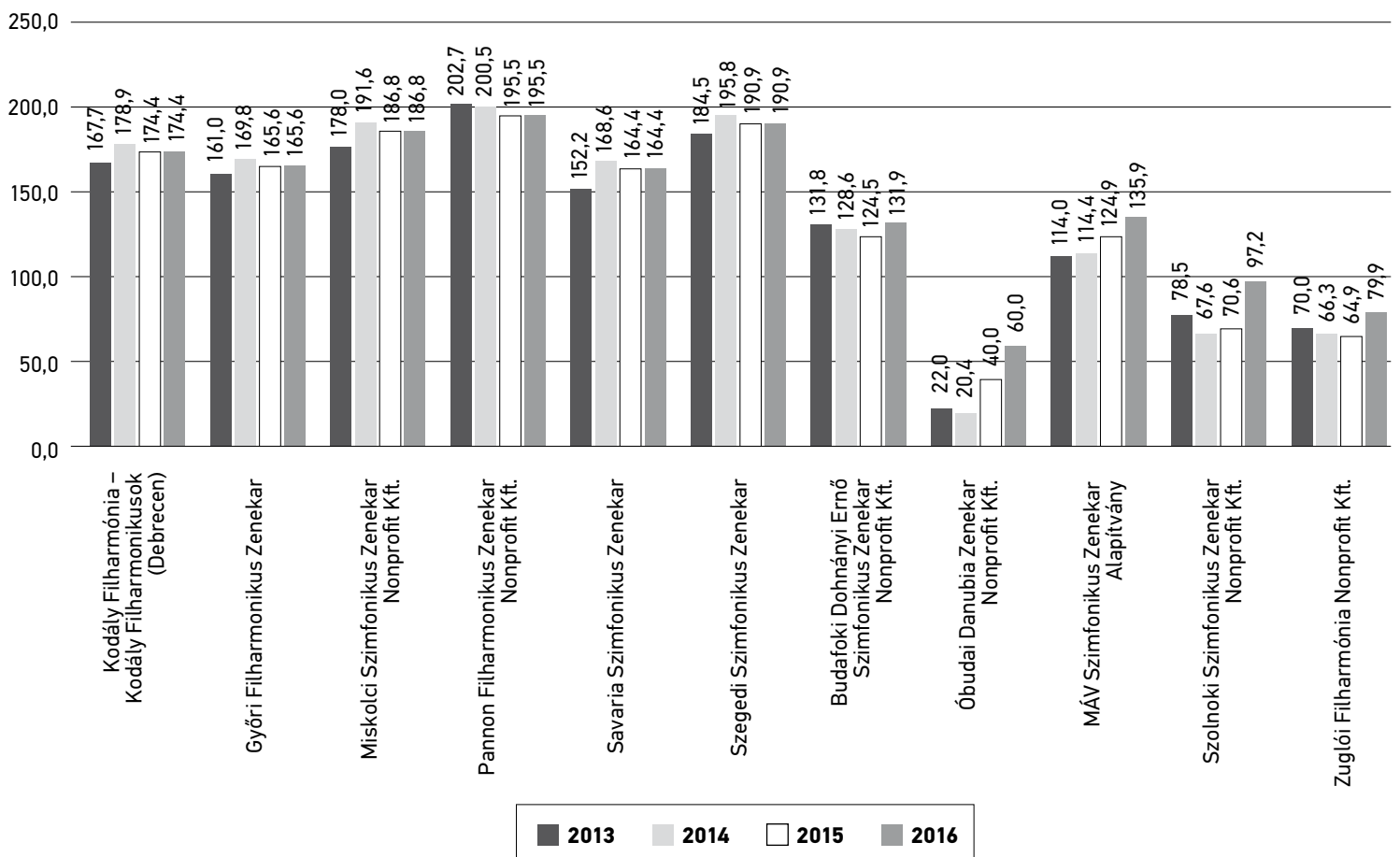
R. Zs.

A KULTÚRÁÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁR nyilatkozott a 2015-ös kulturális infrastruktúra-fejlesztésről. Hoppál Péter felidézte: idén számos kulturális fejlesztésről döntött a kormány. Az egyik fontos projekt a Magyar Állami Operaház új műhelybázisát érinti: 14,5 milliárd forintból 2017 nyarára új funkciót kap a kőbányai Északi Járműjavító ipari műemlék óriás csarnoka. A legnagyobb kulturális beruházás a Liget Budapest projekt. Többéves munka után idén ősszel született meg az a kormányhatározat, amely rögzíti a 206 milliárdos óriásprogram részleteit; megindult az összehangolt munka, hogy 2018 tavaszára át lehessen adni a projekt első, majd 2019 nyarára a második ütemét. Közben a Duna túloldalán a Budai Vigadó 5,5 milliárd forintos, teljes körű rekonstrukciójára kerül sor. Ez az épület ad otthont a Hagyományok Háza hárompilléru intézménye mellett a Nemzeti Művelődési Intézetnek, amely kiemelt feladatot tölt be a kulturális alapellátás szervezésében, a szakemberek továbbképzésében, valamint a 6-7 ezer kulturális közfoglalkoztatott munkájának koordinálásában.

A nemzeti és kiemelt minősítésű szimfonikus zenekarok központi költségvetési támogatása (mFt) 2013–2016



A nemzeti és kiemelt minősítésű szimfonikus zenekarok központi költségvetési támogatása (mFt) 2013–2016



Szervezet	2013	2014	2015	2016
<b>NEMZETI MINŐSÍTÉSŰ ZENEKAROK</b>				
Kodály Filharmónia – Kodály Filharmonikusok (Debrecen)	167,7	178,9	174,4	174,4
Győri Filharmonikus Zenekar	161,0	169,8	165,6	165,6
Miskolci Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft.	178,0	191,6	186,8	186,8
Pannon Filharmonikus Zenekar Nonprofit Kft.	202,7	200,5	195,5	195,5
Savaria Szimfonikus Zenekar	152,2	168,6	164,4	164,4
Szegedi Szimfonikus Zenekar	184,5	195,8	190,9	190,9
<b>Összesen</b>	<b>1 046,1</b>	<b>1 105,2</b>	<b>1 077,6</b>	<b>1 077,6</b>
<b>NEMZETI MINŐSÍTÉSŰ KAMARAZENEKAR</b>				
Liszt Ferenc Kamarazenekar Alapítvány	46,5	46,0	46,0	46,0
<b>Összesen</b>	<b>46,5</b>	<b>46,0</b>	<b>46,0</b>	<b>46,0</b>
<b>NEMZETI MINŐSÍTÉSŰ ÉNEKKAROK TÁMOGATÁSA</b>				
Kodály Filharmonikusok – Kodály Kórus (Debrecen)	76,0	81,5	81,5	81,5
Nyíregyházi Cantemus Kórus	44,5	45,0	45,0	45,0
<b>Összesen</b>	<b>120,5</b>	<b>126,5</b>	<b>126,5</b>	<b>126,5</b>
<b>KIEMELT MINŐSÍTÉSŰ ZENEKAROK TÁMOGATÁSA</b>				
Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft.	131,8	128,6	124,5	131,9
Óbudai Danubia Zenekar Nonprofit Kft.	22,0	20,4	40,0	60,0
MÁV Szimfonikus Zenekar Alapítvány	114,0	114,4	124,9	135,9
Szolnoki Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft.	78,5	67,6	70,6	97,2
Zuglói Filharmónia Nonprofit Kft.	70,0	66,3	64,9	79,9
<b>Összesen</b>	<b>416,3</b>	<b>397,3</b>	<b>424,9</b>	<b>504,9</b>
<b>KIEMELT MINŐSÍTÉSŰ KAMARAZENEKAROK TÁMOGATÁSA</b>				
Budapesti Vonósok Kamarazenekar Alapítvány	30,0	20,2	20,2	20,2
Mendelssohn Kamarazenekar Egyesület	22,1	19,7	19,7	19,7
<b>Összesen</b>	<b>52,1</b>	<b>39,9</b>	<b>39,9</b>	<b>39,9</b>
<b>KIEMELT MINŐSÍTÉSŰ ÉNEKKAROK TÁMOGATÁSA</b>				
Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus	25,3	24,8	24,8	24,8
<b>Összesen</b>	<b>25,3</b>	<b>24,8</b>	<b>24,8</b>	<b>24,8</b>
<b>MINDÖSSZESEN</b>	<b>1 706,8</b>	<b>1 739,7</b>	<b>1 739,7</b>	<b>1 819,7</b>